

Jaarverslag 2015
Regio Noordoost Brabant

Voorwoord

Met trots presenteren wij u het jaarverslag van de regionale samenwerking Noordoost-Brabant. Een publicatie die laat zien dat de regio Noordoost-Brabant bruist van de energie, ondernemingslust en innovatie. Ruim twee jaar geleden spraken wij met overheid, kennisinstellingen en bedrijfsleven af er samen voor te zorgen dat Noordoost-Brabant zich ontwikkelt tot een toonaangevende agrifoodregio in de wereld: een gebied met sterke bedrijvigheid en betekenisvolle innovaties, een goed functionerende arbeidsmarkt en een veerkrachtige leefomgeving. De (toen nog) 20 gemeenten en 2 waterschappen namen hierbij de uitdaging op zich om samen projecten en processen aan te jagen en te versnellen, binnen de domeinen people, business, innovation en basics. De regionale convenantspartijen investeerden in 2015 weer € 3,00 per inwoner in het Regiofonds. Dit werkbudget is afgelopen jaar ingezet als cofinanciering voor het stimuleren van regionale economische ontwikkelingen en voor het versterken van de ruimtelijk-economische kwaliteit van de regio. Vanuit het Regiofonds financiert de regio ook de Uitvoeringsorganisatie Agrifood Capital, de triple helix samenwerking in de regio Noordoost Brabant. De beschikbare menskracht werd optimaal ingezet en gericht op het realiseren van de verschillende programma's in de regio. Het Regiofonds is een goede investering. Elke door convenantpartners geïnvesteerde euro werd verdrievoudigd. Als bijlage van dit Jaarverslag, is de door de Bestuurlijke Regiegroep goedgekeurde Jaarrekening 2015 (met goedkeurende accountantsverklaring) bijgevoegd.

Dynamiek

Waren we de eerste jaren vooral bezig partijen te informeren over deze ambities en ze op te roepen om mee te doen, in 2015 werd de dynamiek in de regio versterkt en zichtbaar. Steeds meer organisaties namen daarbij zelf het initiatief. Zo maakten (clusters van) gemeentes door de hele regio agrifood tot speerpunt in hun beleid. We werkten als regio aan een betere bereikbaarheid, aanleg van breedband in het buitengebied, groenblauwe dooradering van de regio om het leefklimaat te verbeteren en het ondersteunen van de transitie van de agrifoodsector. Bedrijfsleven en kennisinstellingen maakten zich hard voor talentontwikkeling. Samen met de overheden investeerden zij gezamenlijk vele miljoenen in de realisatie van economische groei in de regio, en in de aanpak van maatschappelijke uitdagingen op het gebied van voeding, gezondheid en duurzaamheid. De betrokkenheid van ge-

meenteraden gemeenteraden en besturen van Waterschappen bij de regionale samenwerking werd vergroot door onder andere het instellen van een klankbordgroep van raadsleden en bestuursleden en door de presentaties die we hielden in bijeenkomsten van raden of commissies. Ook buiten de regio kregen we steeds meer profiel. Eurocommissaris Cretu noemde ons zelfs een 'inspirerend voorbeeld' voor gebieden elders in Europa. Met de Dutch Agri Food Week kreeg agrifood voor het eerst een eigen podium, in onze eigen regio en op nationaal niveau. Ook bereidden we ons voor op de kandidaatstelling in 2018 van de regio als "European Region of Gastronomy".

Kansrijke keuzes

De grote energie in het afgelopen jaar laten zien dat de strategische keuzes die we hebben gemaakt kansrijk zijn. In 2016 willen we de dynamiek in onze regio nog verder versterken, met meer focus op initiatieven die economische en maatschappelijke impact hebben. We vertrouwen erop dat de komende jaren nog veel meer bedrijven en instellingen bij ons aanhaken, en dat overheden en kennisorganisaties zich enthousiast blijven inzetten. De ontwikkeling van Noordoost-Brabant tot topregio in agrifood is een proces van de lange adem; een proces dat begint met een gedeelde visie, enthousiasme en betrokkenheid. Daaraan is in deze regio geen gebrek, zo hebben we samen laten zien. Wij bedanken al onze partners voor hun inzet in het afgelopen jaar.

Ton Rombouts, voorzitter Regio Noordoost Brabant

Carel Nobbe, directeur Regio Noordoost Brabant

People

AgriFood Capital staat voor Human Capital. Wij slaan een brug tussen regionale groei, en de aanpak van maatschappelijke vraagstukken over voeding, gezondheid en duurzaamheid. Dat kan alleen met de juiste mensen op de juiste plek, in een arbeidsmarkt waar vraag en aanbod op elkaar zijn afgestemd. Onder de naam Noordoost Brabant Werkt! investeren we daarom in voldoende banen in de regio - voor nu en in de toekomst.

In Noordoost-Brabant doet iedereen mee, van starters tot mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Onderwijsinstellingen en ondernemers zetten samen met de overheid in op talentontwikkeling. We vinden het belangrijk dat werknemers blijven leren tijdens hun loopbaan. Ook investeren we in het versterken van de positie van werkzoekenden.

Opleiding Food operators klaarstomen voor de toekomst

Voldoende goed opgeleide food operators, nu en in de toekomst. Dat is het gemeenschappelijke doel van tien voedingsmiddelenbedrijven en onderwijsinstellingen in de regio. Ze werkten in 2015 aan een plan om de opleiding tot food operator zo in te richten dat de komende jaren in de hele regio breed inzetbare operators op MBO niveau beschikbaar komen op de arbeidsmarkt. Noordoost Brabant Werkt! begeleidde de partners in dit traject.

Startersbeurs

Alle talenten uit de regio benutten en inzetten. Dat is één van de speerpunten van Noordoost Brabant Werkt! Een en ander gebeurt bijvoorbeeld via de Startersbeurs, een initiatief dat afgestudeerde jongeren de kans geeft om zes maanden een 'snuffelstage' te volgen en zo relevante werkervaring op te doen. Werkgevers kunnen tegen lage kosten gekwalificeerd en gemotiveerd personeel in dienst nemen. Een win-win-situatie dus. AgriFood Capital verstrekke in 2014 en 2015 in totaal 316 startersbeurzen aan (hoogopgeleide) schoolverlaters.

Lancering Brainport Network arbeidsmarkt-dashboard

De juiste werknemer in Zuidoost-Nederland op de juiste plek. Dat is het doel van het arbeidsmarkt-dashboard dat begin december 2015 online ging. Via dit digitale platform zijn actuele arbeidsmarktgegevens te filteren op beroepsgroep, sector of gemeente. De tool is bedoeld voor overheden, werkgevers, onderwijsinstellingen, werkenden en werkzoekenden. AgriFood Capital was als partner van Brainport Network betrokken bij de totstandkoming.

tgegevens te filteren op beroepsgroep, sector of gemeente. De tool is bedoeld voor overheden, werkgevers, onderwijsinstellingen, werkenden en werkzoekenden. AgriFood Capital was als partner van Brainport Network betrokken bij de totstandkoming.

Werkbedrijf Noordoost-Brabant

Noordoost Brabant Werkt! richtte afgelopen jaar het Werkgeversservicepunt Noordoost-Brabant op. Hierin zetten gemeentes, werkgevers en werknemersorganisaties zich samen in om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt aan werk te helpen - een ambitie in het landelijke Sociaal Akkoord dat in 2013 werd gesloten. Uitdaging is vraag en aanbod in de regio goed op elkaar af te stemmen en werkgevers te 'ontzorgen'. In 2015 zijn bijna 400 werkzoekenden met een indicatie baanafpraak geplaatst. Het Werkbedrijf is vanuit een wettelijke taak opgericht en draagt bij aan de ontwikkeling van de toereikende.

Andere mijlpalen en ontwikkelingen in 2015:

- 50 leerlingen uit de regio volgen een BOL opleiding tot food operator, met baangarantie.

- 160 werkgevers, afkomstig uit de sectoren Agro en Food, Logistiek, Zorg en Welzijn, Onderwijs, Techniek en Services, nemen deel aan arbeidsmarktprojecten in de regio.
- Diverse partners in de regio werken samen aan werkgelegenheid. Bijvoorbeeld in Vijfsterren Logistiek: via onderzoek naar een betere aansluiting van het beroepsonderwijs op banen in de logistieke sector (Huis van Logistiek Noordoost-Brabant).
- AgriFood Capital zette in 2015 diverse digitale platforms op voor een betere afstemming tussen vraag en aanbod, in banen en stages. Denk bijvoorbeeld aan Stagebureau Land van Cuijk en Noord-Limburg, Vorstengrafdonk Werkt! en Personeels Diensten Centrum (PDC) Bostel.
- 300 werkzoekenden ontvingen een aanbod gericht op instroom in een baan of start van een MBO opleiding.
- Sinds 2015 geven 15 koploperbedrijven uit de regio samen invulling aan strategische personeelsplanning.

Business

Van veehouder tot cateraar: de agrifoodketen is in Noordoost-Brabant compleet vertegenwoordigd en van hoog niveau. Maar er zijn nog volop groeiemogelijkheden. AgriFood Capital maakt het daarom extra aantrekkelijk om in de regio een bedrijf te starten, te groeien of er een onderneming te vestigen.

Samen zorgen we voor 2 miljard euro extra omzetgroei in 2020. Van de ontwikkeling van de Grow Campus tot het begeleiden en financieel ondersteunen van start-ups. De bedrijvigheid in Noordoost-Brabant kreeg in 2015 een flinke impuls. Enkele hoogtepunten:

Grow Campus

Samen werken met andere ondernemers, onderzoekers en (30.000) studenten aan innovaties in agrifood, voorzien van goede onderzoeksfaciliteiten. Daarvoor kunnen ondernemers sinds 2015 terecht in de Grow Campus. Deze hotspot in 's-Hertogenbosch werd op 16 oktober 2015 officieel geopend. Initiatiefnemers zijn AgriFood Capital, Avans Hogeschool, HAS Hogeschool, Helicon Opleidingen, Koning Willem I College en ZLTO. De campus wordt mede mogelijk gemaakt door de gemeente 's-Hertogenbosch en de Provincie Noord-Brabant. Ruim 25 bedrijven werden meteen na de lancering lid van de Grow Campus-community. Ze zijn afkomstig uit de hele regio, en daarbuiten.

Eurocommissaris Cretu lovend over AgriFood Capital

"De wijze waarop AgriFood Capital bouwt aan een topregio in agrifood inspireert regio's elders in Europa." Dat zei Eurocommissaris Corina Cretu tijdens een werkbezoek aan Noordoost-Brabant op 16 november 2015. Zij bezocht een aantal projecten die zijn gerealiseerd met Europese financiering: de Gruyterfabriek en Plantlab in 's-Hertogenbosch, en de Noordkade in Veghel. Projecten in Noord-Brabant ontvingen tussen 2007 en 2013 ongeveer 160 miljoen euro aan Europese subsidie.

World Agri Food Forum

Voor de eerste editie van het World Agri Food Forum brachten we 100 game changers bijeen, afkomstig uit bedrijfsleven, wetenschap, onderwijs en maatschappelijke organisaties. Dat deden we samen met Libéma, Food Inspiration, Hutten en de Rabobank. Doel is tot innovatieve oplossingen te komen voor een duurzame voedselproductie- en voorziening in de toekomst.

AgriFood Logistics Board van start

Logistiek directeurs en supply chain-managers van de 20 grootste verladers in agri & food komen sinds 2015 samen in hun eigen platform: het AgriFood Logistics Board. Zij werken samen aan goede vestigingsvoorwaarden en werkgelegenheid in hun sector, en aan slimme producten en diensten. Met hoogwaardige logistieke dienstverlening wordt Noord-oost-Brabant nog aantrekkelijker voor bedrijven.

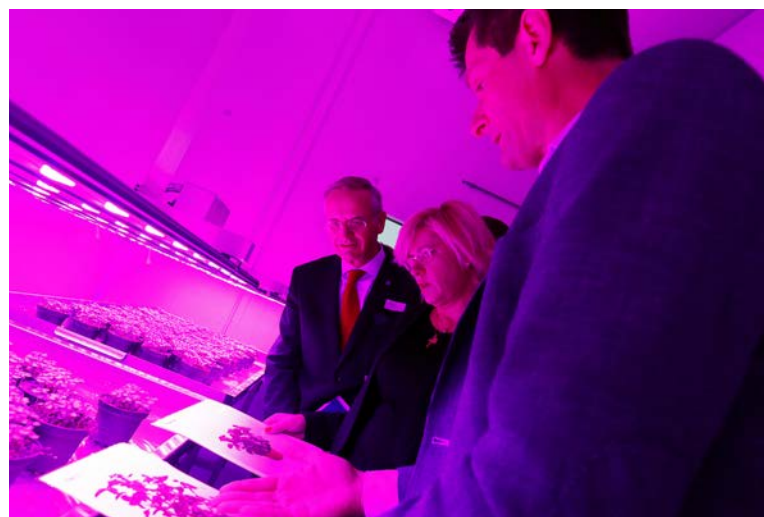
Andere mijlpalen en ontwikkelingen:

- In oktober 2015 vond de eerste Dutch Agri Food Week plaats: het nieuwe, nationale podium voor de agrifood-sector. AgriFood Capital is grondlegger en initiatiefnemer, samen met Food Valley NL, Greenport Westland-Oostland, Brightlands Greenport Venlo en Topsector Agri&Food.
- Er vonden veel bijeenkomsten plaats waarin de ambitie van AgriFood Capital centraal stond. Een daarvan is Proeven van agrifood, op 23 maart 2015 in Sint-Michielsgestel. Het evenement gaf een beeld van de innovatie en bedrijvigheid in agrifood in de regio, en de kansen voor ondernemers. De avond was een initiatief van ondernemersverenigingen in Sint-Michielsgestel, Berlicum en Germonde, de gemeente en Rabobank Hart van de Meierij.

- De Brabants Zeeuwse Werkgeversvereniging (BZW) organiseerde een nieuwjaarsavond over de kansen die de sterke agrifoodsector in de regio met zich meebrengt voor aanverwante sectoren als de ICT of de zorg. Het evenement trok bijna 800 bezoekers.
- Tot en met 2015 werd via OndernemersLift+ voor ruim 2 miljoen euro aan leningen verstrekt. Die waren bestemd voor startende en groeiende ondernemingen in Noordoost-Brabant, zoals Twistea, Syneratio, Detera, Ecovat en Boon.
- Het Kennisportaal Noordoost-Brabant, een initiatief van OndernemersLift+, nam 240 kennisvragen van ondernemers uit de regio in behandeling.

- Sinds 2014 heeft OndernemersLift+ 257 veelbelovende start-ups in begeleiding genomen waarvan zeven in start-up centrum de Jamfabriek, open sinds september 2015. Dit biedt veelbelovende ondernemers in agri, food, health en ICT huisvesting, coaching, en hulp bij het zoeken naar financiering.

Innovation

Een proeftuin voor producten, diensten en technieken met impact. Een regio waar ondernemers, overheid en kennisinstellingen samen tot innovatieve oplossingen komen voor maatschappelijke vraagstukken rond duurzaamheid, voeding en gezondheid. Zo ziet Noordoost-Brabant er volgens AgriFood Capital uit in 2020.

Het ontbrak Noordoost-Brabant niet aan ondernemerschap en innovatief vermogen in 2015. We begeleidden vele consortia van bedrijven en instellingen bij de realisatie van hun business-case. We trokken voor diverse initiatieven nieuwe partners aan en boden hen toegang tot kennis, kunde en kapitaal. Een greep uit wat er zoal gebeurde binnen het domein Innovatie.

Big developments

Samen bouwen aan de varkenshouderij van de toekomst. Dat is het vertrekpunt van dit in 2015 gestarte project. Bedrijven van binnen en buiten de agrifoodsector – waaronder een stalbouwer, een klimaatwetenschapper en een boer – ontwikkelen hierin een vernieuwend stalconcept waarin dierenwelzijn en vermindering van emissies centraal staan. AgriFood Capital bracht de partners bijeen en hielp hen financiering te krijgen.

Food to Fit Award 2015

Maar liefst 32 bedrijven dongen in 2015 mee naar de Food to Fit Award, een initiatief van AgriFood Capital in samenwerking met de Junior Chamber International (JCI) 's-Hertogenbosch. Doel is ondernemerschap en innovatie in agrifood & gezondheid in Noordoost-Brabant te stimuleren. Fruitfunk, dat kindersnoepjes met 100% fruit ontwikkelde en een strategische samenwerking sloot met Disney, kwam als winnaar uit de bus.

Europese Regio van de Gastronomie 2018

De provincie Noord-Brabant is kandidaat voor de titel 'Europese Regio van de Gastronomie' in 2018. AgriFood Capital en de Provincie hebben in 2015 gezamenlijk een bidbook opgesteld voor deze kandidaatstelling. De titel sluit aan bij de gedeelde ambitie om de regio internationaal op de kaart te zetten als koploper in agrifood en voedselcultuur. Een Europese regio van de Gastronomie kan

rekenen op veel publiciteit en nieuwe bedrijvigheid rond zijn voedselcultuur en -keten.

1 Miljoen euro aan REAP-subsidies

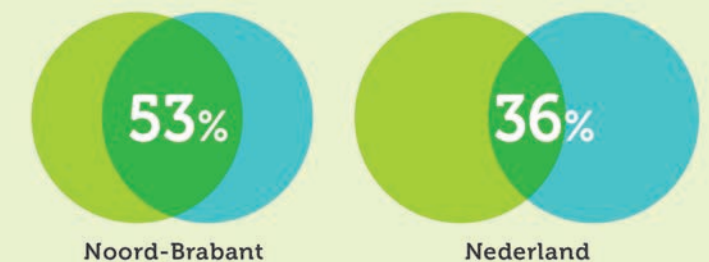
Het Regionaal Economisch Actieprogramma (REAP) van AgriFood Capital, uitgevoerd in samenwerking met de Provincie Noord-Brabant, stimuleert innovatie in Noordoost-Brabant. REAP draagt hiermee bij aan het realiseren van de strategische agenda van AgriFood Capital. AgriFood Capital heeft tot eind 2015 voor in totaal 1 miljoen euro aan REAP-subsidie verstrekt. Hierdoor konden 34 agrifood-projecten van start gaan. Zes daarvan zijn te vinden onder 'Andere mijlpalen en ontwikkelingen'.

AgriFood Capital was betrokken bij de conceptontwikkeling van 'Boon', een nieuw versmerk voor de Nederlandse food retail, met producten op basis van peulvruchten. De ambitie is een duurzame bonenketen te ontwikkelen. Het project omvat consumentenonderzoek, verpakkingsontwerp, marketing en marktintroductie. Sinds eind 2015 is 'Boon' verkrijgbaar bij de supermarkt (Albert Heijn).

Andere mijlpalen en ontwikkelingen (REAP):

- AgriFood Capital maakt de consumentenapp 'Afgeprijsd' van NoFoodWasted mede mogelijk. Deze app geeft aan waar producten met kort-ing kunnen worden gekocht, omdat het einde

Agri & food bedrijven in Noord-Brabant werken meer dan gemiddeld samen bij innovatie

van de houdbaarheidstermijn in zicht is. Doel is het voorkomen van voedselverspilling. Binnen drie jaar tijd moeten ruim 1.600 supermarkten in tenminste drie landen aangesloten zijn bij het initiatief.

- Protix Biosystems BV, ZLTO, AgriFood Capital, Royal HaskoningDHV en de gemeente 's-Hertogenbosch onderzochten de haalbaarheid van een productiesysteem waarbij agrariërs omschakelen op insectenweek, ondersteund door een nieuwe centrale verwerkingsfaciliteit.
- AgriFood Capital ondersteunt de kwartiermakersfase van Het Smaakcentrum – Academie voor de Gastronomie. Het Smaakcentrum wil toonaangevend worden in de wereld van smaak en proeven.
- AgriFood Capital ondersteunde het project 'Minder zout, meer smaak', onder leiding van Dalco Food B.V. Doel was de hoeveelheid zout in producten significant te verminderen, bij voorkeur met kruiden.
- AgriFood Capital stimuleerde de ontwikkeling van diverse innovatieclusters. Een voorbeeld is Foodsquad, een proeftuin voor initiatieven in voedselvernieuwing zoals verwaarding van reststromen.

Basics

Groen en bedrijvig, gezond, duurzaam en actief. Goed bereikbaar en met ruimte voor economische ontwikkeling. Kortom, een regio waar het nu en straks voor mens, plant en dier goed vertoeven is. Daar maakt AgriFood Capital zich hard voor.

Van breedband in heel Noordoost-Brabant tot een betere bereikbaarheid van de regio via spoor, weg en water, en duurzame verbindingen tussen stad en platteland. In 2015 timmerden we met zijn allen hard aan een (letterlijk) stevige basis voor onze topregio. Een impressie van wat er zoal gebeurde:

Ondernemerslandschap in Noordoost-Brabant

De HAS Hogeschool voerde in 2015 marktverkenningen uit naar het ondernemerslandschap in Uden, Boekel, Landerd, Sint-Anthonis en Mill en St. Hubert. Dat gebeurde met financiële steun van AgriFood Capital. Doel was tot (verrassende) ideeën te komen voor nieuwe samenwerkingsverbanden tussen ondernemers in het agrifood-complex. Nieuwe vormen van ondernemerschap stimuleren de verdere groei van de agrifoodsector in de gemeenten, en daarmee de regio. Februari 2015 is in opdracht van AgriFood Capital een onderzoek gestart naar de economische samenhang tussen de agrifoodketen en de kansen voor innovatie en verbetering. Dit gebeurt binnen de gebiedsopgave 'Agro As de Peel', onderdeel van het programma Groen Blauw.

Versterken groenblauwe structuren

Het programma Groen blauw stimuleert projecten die de kenmerkende groenblauwe structuren van de regio versterken. Ze zijn tegelijkertijd een impuls voor economische en maatschappelijke opgaven. Er moeten duurzame verbindingen komen tussen stad en platteland en het landelijk gebied moet vitaal worden. In Noordoost-Brabant zijn 11 integrale gebiedsopgaven opgestart. Hierin werken partijen samen aan een integraal gebiedsprogramma met uitvoeringsprojecten.

Snel internet voor iedereen

Een open glasvezelnetwerk is noodzakelijk voor de verdere ontwikkeling van Noordoost-Brabant tot topregio in agrifood. Dat is de uitkomst van onderzoek naar de voorwaarden voor toekomstbestendig breedband, uitgevoerd door de commissie

Breedband. Het bestaande netwerk moet worden uitgebreid naar alle buitengebieden in de regio. De Brabantse Ontwikkelings Maatschappij (BOM) heeft hiervoor 35 miljoen euro ter beschikking gesteld. De aanleg wordt in 2016 gerealiseerd; de gemeente Bernheze is als eerste aan de beurt.

Transitie Veehouderij

Duurzame productie in combinatie met het verantwoord houden van vee, vanuit een economisch gezond perspectief. Dat is de uitdaging waar de veehouderij, een van de belangrijkste schakels in de agrarische keten, voor staat. In 2015 zijn de samenwerkende overheden in Noordoost-Brabant tot een gezamenlijk uitgangspunt gekomen: een emissievrije veehouderij. Dit is het vertrekpunt voor de verbeteringen waar AgriFood Capital met zijn partners aan werkt.

Andere mijlpalen en ontwikkelingen:

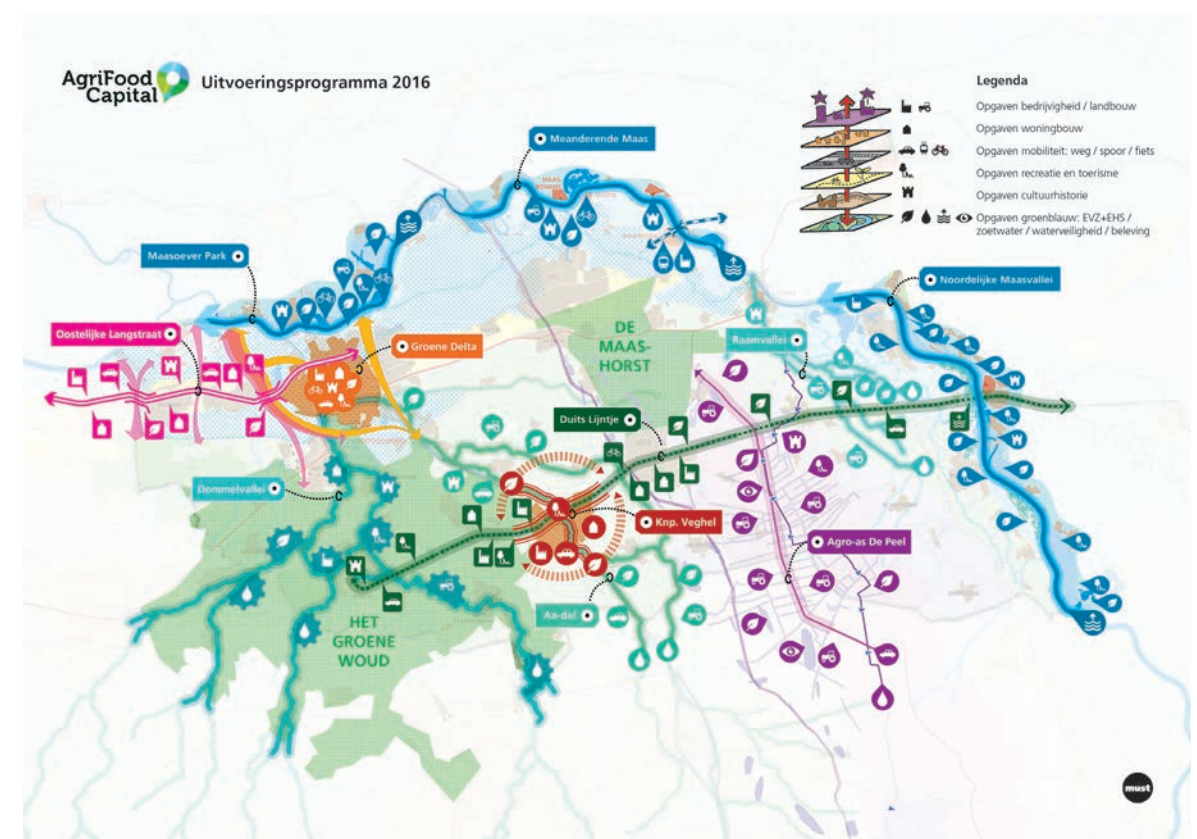
- Samen met Peel Regio en Greenport Venlo voerde AgriFood Capital een verkenning uit naar hoe je in een gebied economische ontwikkeling en innovatie stimuleert, zonder concessies aan

de leefomgeving. Dit gebeurde binnen de MIRT-gebiedsagenda Brabant.

- In Boxtel kregen de plannen rond de verwaarding van biomassa in 2015 steeds meer vorm. Zo ging in 2015 Greentech Pilot 2 van start, samen met Greentech Pilot 1 de opmaat naar Greentech Brabant. Greentech Brabant staat inmiddels model voor de circulaire aanpak van groenafval.
- In het project Meanderende Maas wordt de waterveiligheidsopgave van Noordoost-Brabant gekoppeld aan recreatieve ontwikkelingen. Door het slim combineren van opgaven voor natuur en dijkverbetering wordt het veiliger in de regio. Deze aanpak levert ook nieuwe mogelijkheden op voor recreatie langs de Maas.
- De gemeente Heusden en waterschap Aa en Maas bereiden met steun van AgriFood Capital een subsidieaanvraag voor van 12 miljoen euro in

bij het provinciale Groen Ontwikkefonds Brabant voor de verbinding van natuurgebieden langs de Maas bij Heusden met gebieden in de Belgische Kempen ten zuiden van Tilburg. Dit project is gekoppeld aan het verbeteren van de A59 en de bereikbaarheid van Heusden en Waalwijk.

- In de gebiedsopgave Agro As de Peel werken de gemeenten Boekel, Mill en St. Hubert, Sint Anthonis, Landerd, Uden en het waterschap Aa en Maas samen met lokale ZLTO's, de Brabantse Milieufederatie, de HAS en de WUR. Zij willen van het gebied een proeftuin maken voor vernieuwende landbouw. Een van de projecten die nu lopen, is 'Landscaping the Food'. Hierin worden de diverse grondstofstromen (zoals biomassa, mest, voedsel) in het gebied geanalyseerd en wordt een nieuw systeem ontworpen met aandacht voor het gebied als geheel, de ruimtelijke inrichting en individuele bedrijven.

Dutch Agri Food Week

“Agrifoodsector krijgt eigen podium”

Van een debat over voedselzekerheid en pitches door innovatieve ondernemers tot een spannende kookwedstrijd voor kinderen. Noordoost-Brabant stond tussen 15 en 20 oktober 2015 bol van de activiteiten tijdens de eerste editie van de Dutch Agri Food Week (DAFW). AgriFood Capital was een van de initiatiefnemers.

DAFW15 in de regio in vogelvlucht

De Grow Campus in 's-Hertogenbosch werd feestelijk geopend en professionals van binnen en buiten de agrifoodketen wisselden tijdens Hightech meets Agrifood ideeën uit over samenwerking en innovatie. De voorrondes van de Food to Fit awards vonden plaats en presenteerden bedrijven zich aan een breed publiek tijdens Open Doors.

Tijdens de DAFW was er ook de finale van Keukenbazen, een uitdagende kookwedstrijd voor 10-12 jarigen uit Oss, Uden, Veghel, Boxmeer, 's-Hertogenbosch en Cuijk. De week werd afgesloten met de Food Inspiration Days.

Jaarlijks evenement

De DAFW kreeg subsidie van de Topsector Agri&Food. Behalve in Noordoost-Brabant vonden er activiteiten plaats in het Westland, Wageningen en in de omgeving van Venlo. De DAFW moet uitgroeien tot een jaarlijks evenement.

DAFW15 nationaal in cijfers

- 40 evenementen
- 30.000 bezoekers
- 20 nationaliteiten
- 100 pers- en mediakanalen
- 3,5 miljoen impressies social media

Organisatie en Governance

De samenwerking van de 19 gemeenten en 2 waterschappen in de Regio Noordoost-Brabant vindt plaats op basis van een convenant dat partijen op 19 februari 2014 met elkaar gesloten hebben. De overheden komen samen in de Bestuurlijke Regiegroep (BRG). De BRG fungeert als Algemeen Bestuur van de Regionale samenwerking. Een zestal leden van de BRG is tevens (op persoonlijke titel) lid van de Stichting AgriFood Capital. De overheden werken samen aan de realisatie van de ambities op het gebied van veerkrachtige regio (programmatische basics van de strategische agenda van AgriFood Capital). Hiervoor zijn drie Portefeuillehouder overleggen (PoHo's) ingesteld.

Bestuurlijke Regiegroep (BRG)

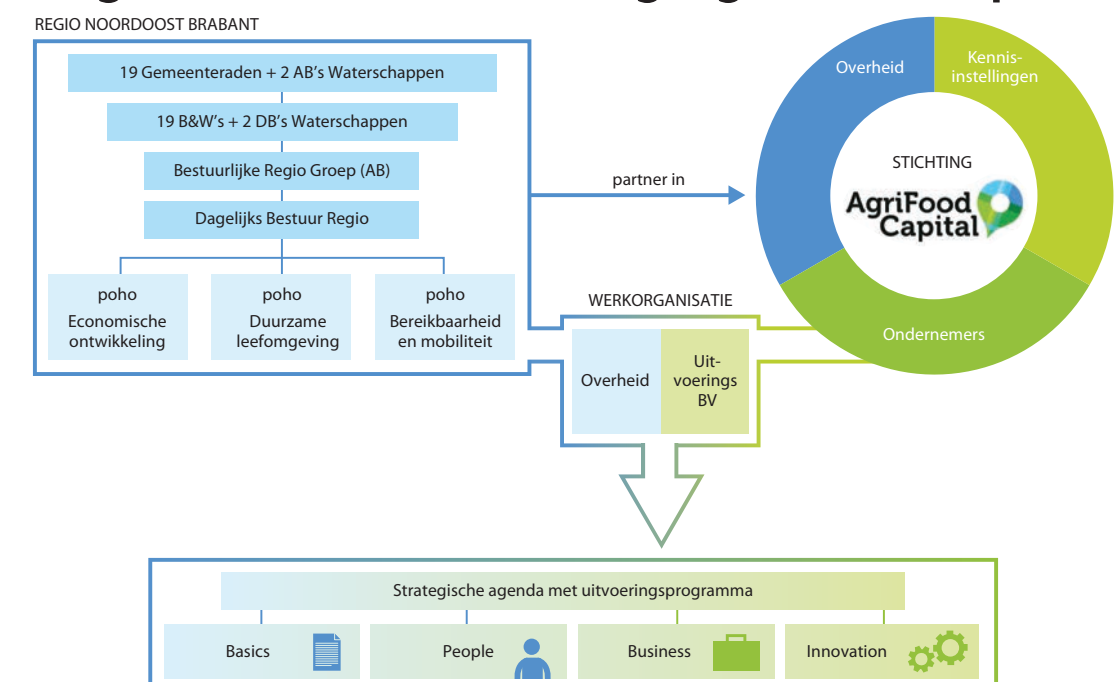
De Bestuurlijke Regiegroep waarin Burgemeesters, Dijk- en Watergraaf van de convenantpartners zitting nemen kwam in 2015 drie maal bij elkaar. Belangrijke onderwerpen waren:

- Het vaststellen van financiële verslagen van het Regiofonds voor de jaren 2010 - 2013 en 2014.

En het instellen van een regionale commissie om een beschouwing over de jaarrekening van de Regio NOB op te stellen.

- Het vaststellen van jaarplannen en begrotingen voor 2015 en 2016.
- Het verstrekken van een opdracht aan AgriFood Capital B.V. ter uitvoering van de door de regio vastgestelde “Strategische Agenda AgriFood Noordoost Brabant 2014-2020.
- Het beschikbaar stellen van geld en capaciteit om een bidbook uit te werken en organisatie in te richten om ons in het jaar 2018 als kandidaat te nomineren als “Europese regio gastronomie”.
- Het goedkeuren van een memorandum in de aanloop naar de provinciale verkiezingen.
- Het kennis nemen van de notitie Transitie veehouderij en deze notitie in brengen in de colleges van de gemeenten en de besturen van de waterschappen.
- Het vergroten van de betrokkenheid van de gemeenteraadsleden/bestuurleden bij Noordoost-Brabant door bijeenkomsten te

Regionale samenwerking AgriFood Capital

Personele Samenstelling

organiseren waar de directeurs van AgriFood Capital en Noordoost-Brabant gezamenlijk de regio voor het voetlicht brengen.

- Het geven van aanbevelingen voor de bijeenkomsten van de klankbordgroep gemeenteraadsleden.
- Het uitnodigen van GS van de Provincie Noordoost Brabant voor een werkbezoek.
- Het ermee instemmen dat alle deelnemers van het samenwerkingsconvenant van de Regio Noordoost-Brabant gevraagd worden om het vigerende convenant vanaf 2017 te verlengen.

Dagelijks bestuur

Het DB kwam in 2015 4 keer bij elkaar. Op de agenda stonden elke keer de voortgang van programma's en beleidsontwikkelingen bij de verschillende Portefeuillehoudersoverleggen: Bereikbaarheid en Mobiliteit, Duurzame leefomgeving en Economie. Belangrijk was ook elke de voorbereiding van stukken die in de vergaderingen van de Bestuurlijke regiegroep ter goedkeuring werden voorgelegd. Dat gaat dan om de jaarplannen, begrotingen en financiële verslagen. Daarnaast was er in 2015 aandacht voor:

- Europese onderwerpen. Het ging daarbij om: het organiseren van en terugkijken op het bezoek van eurocommissaris Cretu aan de regio Noordoost Brabant op 16 november 2015; het voorbereiden van acties voor onze kandidaatstelling Europese regio van de Gastronomie in 2018; het organiseren van een ambtelijke en bestuurlijke Europese tafel Noordoost Brabant en tenslotte het ondertekenen van het Milan Urban Food Policy Pact door de gemeente 's-Hertogenbosch.
- De structuur van het portefeuillehoudersoverleg waarbij de wijze van inbedding van het thema arbeidsmarkt en discussie over een mogelijkeerschikking van de overleggen aan de orde kwamen.
- De voorbereiding van de bestuurlijke regiodag van 14 oktober 2015 over onder meer het WRR rapport "naar een voedselbeleid".

Portefeuillehoudersoverleggen (PoHo's)

In de Portefeuillehoudersoverleggen nemen bestuurders vanuit verschillende thema's deel. Deze thema's zijn Duurzame leefomgeving, Economie en Bereikbaarheid & Mobiliteit (GGA's). Daarnaast vindt Regionaal Ruimtelijk Overleg samen met de Provincie Noord-Brabant plaats. De PoHo's hebben als taak om uitvoering geven aan de Strategische Agenda en daaraan verbonden projecten. Ook

beleidsvoorbereiding en besluitvorming aangaande onderwerpen binnen de portefeuille worden in dit overleg geagendeerd waarin ook wordt besloten over inzet van middelen die door de BRG beschikbaar zijn gesteld voor een bepaald thema.

Vanuit het PoHo Economie is de ambitie om concrete projecten te ondersteunen, die bijdragen aan een topniveau voor werk- en leefklimaat vanuit de visie en ambities van de Strategische Agenda AgriFood Capital en de uitvoeringsprogramma's gerealiseerd door ondersteuning van innovatieprojecten en zaaigeldprojecten met bijdragen vanuit REAP. Daarnaast werd het afsprakenkader over de regionale detailhandelsvisie afgerond en hard gewerkt aan de regionale agenda voor werklocaties in Noordoost Brabant. Ook vond verkenning plaats van een regionale digitale agenda in het landelijk gebied; aanleg Breedband netwerk.

Het PoHo Duurzame leefomgeving zette in op een woon-, werk- en leefomgeving van goede ruimtelijke kwaliteit. Resultaten werden geboekt op het terrein Groen Blauwe Structuren door het verankeren van de uitvoeringsstrategie Groenblauwe Structuren het aanjagen en mobiliseren van gebiedsgerichte consortia. In het circulaire agrifoodcomplex vond begeleiding plaats van innovatieve biobased economy initiatieven en doorlopende deelname in (Ontwikkelingservice) Oost Brabant met div. projecten of pilots. De inzet op de transitie van de landbouw kreeg vorm door een communicatiecampagne best practices: innovatieve veehouderij; door begeleiding van innovatieve agrarische initiatieven, door verkenningen in de (interregionale) AgriFood proeftuin van Zuidoost Nederland en door het opstarten van de gebiedsaanpak Agro As de Peel.

Bij het onderwerp bereikbaarheid en mobiliteit ging het om het beter verankeren van een duurzame mobiliteitsvisie en het tot uitvoering brengen daarvan in concrete projecten en maatregelen. In 2015 richtte zich dat onder meer op verkenningen van snelfietsroutes (Oss-Bernheze-Uden en Veghel; 's-Hertogenbosch naar Waalwijk of Eindhoven) en het opstellen van een duurzame mobiliteitsvisie.

Werkorganisatie

De convenantpartners stellen ambtelijke capaciteit beschikbaar ter uitvoering van de overeenkomst via de regionale werkorganisatie. Dat gaat allereerst om het begeleiden en voorbereiden van de drie ambtelijke en bestuurlijke portefeuillehoudersoverleggen inclusief het begeleiden van de bijbehorende werkgroepen. Intensieve samenwerking vindt plaats met de werkorganisatie AgriFood Capital.

Bestuurlijke regiegroep (31-12 2015)

- Ton Rombouts - Burgemeester 's-Hertogenbosch
- Ina Adema - Burgemeester Veghel
- Peter Maas - Burgemeester Sint-Oedenrode
- Karel van Soest - Burgemeester Boxmeer
- Wobine Buijs - Glaudemans - Burgemeester Oss
- Henk Hellegers - Burgemeester Uden
- Lex Roolvink - Burgemeester Grave
- Marieke Moorman - Burgemeester Bernheze
- Roderick van de Mortel - Burgemeester Vught
- Jan Pommer - Burgemeester Sint-Michielsgestel
- Pierre Bos - Burgemeester Boekel
- Wim Hillenaar - Burgemeester Cuijk
- Mark Buijs - Burgemeester Boxtel
- Jan Hamming - Burgemeester Heusden
- Marleen Sijbers - Burgemeester Sint-Anthonis
- Jeannette Zwijnenburg - Burgemeester Haaren
- Marnix Bakermans - Burgemeester Landert
- Antoine. Walraven - Burgemeester Mill en St. Hubert
- Jetty Eugster - Burgemeester Schijndel
- Lambert Verheijen - Dijkgraaf Waterschap Aa en Maas
- Peter Glas - Watergraaf Waterschap de Dommel
- Carel Nobbe - Directeur Regio Noordoost Brabant

Dagelijks bestuur (31-12 2015)

- Ton Rombouts, Voorzitter
- Wobine Buijs-Glaudemans, Vice-voorzitter
- Lambert Verheijen, Voorzitter portefeuillehoudersoverleg Duurzame Leefomgeving
- Margriet Brauner, Voorzitter portefeuillehoudersoverleg Economie
- Eric van den Dungen, Voorzitter portefeuillehoudersoverleg Bereikbaarheid en mobiliteit
- Carel Nobbe - Secretaris

Werkorganisatie Regio Noordoost Brabant (30-12 2015)

- Daan Arkesteijn (Projectleider Biobased)
- Han ten Berge (Administratie REAP)
- Danielle Bonemeijer (Secretariaat)
- Raymond van den Bos (Projectleider Ondernemerslift +)
- Suzanne Brandwijk (GGA)
- Mario Graat (Alliantiemakelaar Provincie Noord-Brabant)
- Theo Groenink (Controller)
- Peter van der Helm (Projectmedewerker Ruimte)
- Anja van Hout (Programmamanager tot 04/15)
- Katja van Iersel (Secretariaat)
- Fridthjof Leerdam (Secretaris PoHo Economie)
- Simon Maas (Programmamanager REAP)
- Alfred van Mameren (Alliantiemakelaar Provincie Noord-Brabant)
- Karin van Meer (Programmamanager Noordoost Brabant Werkt!)
- Judith Nieuwenhoven (Secretariaat)
- Carel Nobbe (Directeur vanaf 04/15)
- Sjaak Rambags (Projectleider Omgevingsvisie en ERG2018)
- Rian Snijder (GGA)
- Rachel van Son (Online communicatieadviseur)
- Mickael van Stiphout (Administratie)
- Liesbeth de Theije (Programmamanager Groen Blauw)
- Christine Veraart (Senior communicatieadviseur)
- Rob Verpoort (Secretaris PoHo Duurzame Leefomgeving)

Werkorganisatie AgriFood Capital B.V. (30-12 2015)

- Daniella Corijn-Witte (Programmamanager)
- Vincent Lokin (Programmamanager)
- Robert Jan Marringa (Programmamanager)
- Roel Schutten (Directeur)